

camp en el que poder exercir un servei importantíssim. Per altra banda, la convivència i la responsabilitat compartida en un treball conjunt van ser unes experiències encara mai viscudes i avui encara recordades amb veritable fruïció: aquelles vetllades inacabables després de preparar el programa del dia següent. Recordo la vigília d'un dia d'excursió, a la tanda de les nenes, que no s'havia de preparar res perquè ja s'havia fet prèviament. Era una nit a propòsit per aprofitar-la dormint, que bona falta ens feia; però la proposta quan les nenes van ser a dormir va ser la següent: «avui que no hem de preparar res, podem aprofitar-ho per a parlar de nosaltres». Va ser un vespre molt interessant.

L'organització de les tandes va ser l'acostumada aleshores. No eren mixtes, els infants estaven repartits en grups i al front de cada grup hi havia un monitor. El cap de colònia i el consiliari no tenien cap grup concret i eren els qui portaven la marxa de la tanda i a l'ensens estaven disponibles per a suplir algun monitor, en cas que aquest estés ocupat en alguna altra cosa, o ajudar en altres tasques de la casa. El ritme de la colònia s'alternava entre dies forts i fluixos, utilitzant els mitjans educatius que ja hem dit més amunt. Hi havia un tema central, que l'anàvem tractant en estones de conversa amb els infants sobre l'amistat i la

convivència. A totes les tandes hi va haver dia de pares. Ho dic perquè és un element que no ha tingut massa adeptes en el món de les colònies; en canvi a nosaltres ens semblava important perquè va ser la manera que moltes més persones de Castellar coneixessin de més aprop l'obra de colònies i se la sentissin seva. Una cosa que jo personalment vaig insistir a tots els participants, potser perquè tota aquella obra havia costat tan d'esforç i ens ho estimàvem tant, va ser que se sentissin fundadors i responsables d'una obra que començava i que havia de fer un gran bé a molts nois i noies de Castellar

Les nostres colònies, perquè volien ser un punt d'arrencada, no es podien cloure després del darrer dia. Per això, a finals d'estiu s'inicià un moviment infantil i d'adolescents, que va començar amb els participants de colònies, amb trobades periòdiques de cada dissabte i diverses activitats. Els monitors de colònies ho van ser també del moviment infantil. Així assolíem aquell objectiu proposat des del bell començament: que les colònies fossin un instrument que agrupés infants i un grup de nois i noies per a dedicar-s'hi. Jo ja no puc explicar més perquè (Déu sap per què) a mitjans d'octubre el Sr. Archebisbe m'enviava de vicari a una altra parròquia.

CONSOLIDACIÓ DE LES COLÒNIES I L'ESPLAI ANYS 1968, 1969 i 1970

JOAN LLOP i OLLÉ

(Vicari de Castellar, 1968-1970)

Des del primer moment que vaig arribar a Castellar vaig tenir molt clar que hi era enviat per a ajudar als membres de la Comunitat Parroquial i a col·laborar com un ciutadà més al costat de tots els veïns del poble.

El grup promotor de les Colònies es va constituir en Comissió. La Comissió en un escrit publicat al setmanari «Forja» ens diu que: «Nosaltres volem que aquesta (colònies) sigui una obra de tots i per a tots. »

Això ens porta a adonar-nos que des d'un bon començament hi ha la voluntat que Colònies sigui una obra del poble de Castellar

Passades les segones tandes de Colònies, l'estiu del 68, es va reunir la comissió per fer-ne una valoració i plantejar-se el com oferir a tots els que d'una manera directa o indirecta havien fet Colònies un marc de referència vàlid per a tots.

La comissió va encomanar a en Joan Piñot, Ramon Casamada, Teresa Vilarmau i Joan Llop que preparessin un esborrany d'estatuts. Aquest esborrany va ser discutit pels monitors i per la resta de la Comissió. Una vegada fetes les rectificacions pertinents i aprovats per la comissió i els monitors, varen ser presentats a l'Assemblea de Pares convocada un dels dies de vacances de Nadal del 68.

L'Assemblea de pares va elegir la primera Junta de Colònies i com a president de la mateixa al Sr Ramon Casamada i Faus.

L'equip de monitors ens adonàvem que calia preparar-nos **més i millor** si volíem no defraudar als infants i a la gent del nostre poble de Castellar.

En aquells anys no era fàcil tenir a l'abast curssets de monitors, ni assistir a Escoles de Formació de Monitors.

La dificultat no ens va desanimar pas, sinó tot el contrari. Recordo que amb la M.ª Carme Juliana, la Joana M.ª Vilaclara i algun altre monitor, que en aquests moments em costa recordar qui era, vàrem començar a preparar el primer curset de formació de monitors.

Com que teníem molt bones relacions amb l'equip de monitors de Santa Perpètua vàrem ajuntar esforços i voluntats i, després de diferents reunions a casa d'un o altre monitor, vàrem organitzar les primeres trobades de monitors de caire tènic i gairebé professional.

Les xerrades teòriques eren sobre com organitzar una tanda de Colònies; paper que hi desenvolupaven

Celebració de l'Eucaristia per Mn. Joan Llop un Dia de Pares de l'any 1968.

històricament i en l'actualitat el Consiliari, el responsable de tanda, l'equip de monitors i els pares; què vol dir educar en la llibertat i per la llibertat; ritme que cal seguir durant els dies de Colònies; trets psicològics dels infants en cada edat, etc.

Com que dins de l'equip organitzador hi havia mestres i gent amb prou experiència dins del món dels infants i el temps de lleure, ens vàrem repartir les diferents ponències segons l'experiència i preparació personal.

A l'equip de monitors es trobaven a faltar recursos tècnics que facilitessin la tasca educativa en temps de lleure i més concretament durant els dies d'una tanda de colònies. Això ens portà a la recerca de gent entesa en el món de la cançó i la dansa i la preparació de vetllades, titelles. Tots recordem en Jaume Arnella i en Toni Rodríguez, que aleshores es dedicaven junt amb altres a la tasca de divulgació arreu del País de la Nova Cançó i el folklore català.

Després d'aquest primer pas, ja ens fou molt més fàcil organitzar trobades de monitors a Castellcir i al Casal de Santa Perpètua per anar tractant aspectes i temes molt més concrets.

Aquestes trobades i aquells cursets fets per nosaltres i per a nosaltres, ens ajudaren a descobrir i valorar aspectes de la persona humana, ens ajudaren a tenir una visió i perspectiva d'horitzons amples, ens ajudaren a comprendre que l'Evangeli ens comprometia a nivell personal i social, ens ajudaren a estimar el País estimant al nostre poble tot dedicant-nos als més febles, els infants, ens ajudaren a pensar en el futur tot partint de la realitat del present. Va ésser una escola de formació que ens proporcionà reflexionar sobre l'acció que anàvem fent.

Després de 17 anys, si donem una mirada a la llista dels monitors ens adonarem que d'entre ells hi ha qui actualment són autèntics professionals amb esperit i vocació social, d'entre la fila de monitors han sorgit bons mestres, metges, animadors de grups i entitats del Poble i de fora del poble.

Junt amb els cursets, cal no oblidar les reunions setmanals de monitors per revisar, preparar i planificar tot cercant solucions a la problemàtica que els grups d'infants o algun infant presentaven. Tot això anava acompanyat d'un contacte personal i amical entre nosaltres, els qui formàvem l'equip de monitors.

Fins ací he procurat ésser un cronista objectiu d'un aspecte, potser poc conegut per la gent que coneix les nostres Colònies de Castellar Ara, però, permeteu-me descobrir els meus sentiments de vera estimació i agraïment a aquells nois i noies que m'acolliren amb els braços oberts i amb tota noblesa i de qui tan vaig aprendre: repassant l'àlbum de fotografies «recordes Joan...» cada vegada que contemplo la fotografia que els monitors titolaren «El primer pilot» no sé què em passa que talment sembla com si la mà es

negués a girar el full i sento una coïssor en els ulls. «El primer pilot» ha corregut molt i ha sigut sempre fidel.

«El primer pilot» ha sigut un bon guia que ha conduït la nau per mars braves i mars serenes. «El primer pilot» té un inici i no ha tingut final perquè any rera any hi ha hagut, fins avui, un altre PRIMER PILOT.

Fins ací crec que he procurat reflectir una tasca que no es veia però que sense la qual les Colònies haurien estat mancades de contingut educatiu, formatiu, de feina ben feta.

Però, tampoc podem oblidar que aquesta tasca no haguera estat possible si els pares dels infants no haguessin aportat la seva ajuda. Ells, durant aquells anys feren una feina sovint anònima i a la callada, però valuosíssima pels que procuràvem anar tirant endavant l'Obra de Colònies. Tinc encara present aquelles reunions fetes a la Rectoria, on tots exposàvem els nostres punts de vista i valoràvem quina era la solució que creïem millor.

Per sobre de l'aportació en temps i béns materials, crec que els pares van fer una aportació molt millor: la confiança que en tot moment tingueren vers l'equip de monitors. Aquesta confiança venia enriquida per la discussió sobre aspectes de la formació i educació que més d'una vegada no era coincident. Malgrat algunes discrepàncies, sempre anàrem units a l'hora de tirar endavant les Colònies.

Dins d'aquest món que fou durant aquells tres anys «Les Colònies de Castellar», hi jugaren un paper molt important la Parròquia i la Junta de Colònies. La Parròquia va ser com el pal de paller entorn del qual anàvem bastint aquest moviment infantil. Mn. Joan Bernades, en honor a la veritat, era el primer entusiasta i el primer propagandista de Colònies. Mai va tenir un no per les Colònies. Sovint es va oferir ell personalment a fer feines que potser no li pertocaven, per tal que altres poguéssim dedicar-nos a ajudar les Colònies. La

Rectoria era sempre oberta i acollidora a tot el que portava el nom de Colònies. No parlem, ja, del Setmanari «Forja», que talment venia a ser com el Portaveu de Colònies, el seu equip de Redacció mantingué una actitud animadora i positivament crítica vers Colònies.

Com a testimoni del que estic intentant explicar, res millor que unes paraules de la Junta i d'un pare que foren publicades en el Setmanari «Forja»:

«Ja veieu si en férem de coses en una tarda. Cal que les fem tots junts. Això no ho podem oblidar mai! És tots junts que ens cal avançar Sols, estem convençuts que no fariem quasi bé res. Les Colònies, com hem dit en més d'una ocasió, és una obra de tots.»

Junta de Colònies (Forja, 2-5-70).

«...la Junta i Monitors procurà per tots els mitjans possibles responsabilitzar els pares dels infants de Colònies perquè no és una tasca aquesta fruit d'un grup, sinó de tots.»

R.C. (Forja, 4-4-75).

La resposta del poble de Castellar davant del Moviment de Colònies va ser generosa i engrescadora, tan a nivell personal com de les entitats. La SEAC, va ser una de les primeres entitats que va ajudar, amb la seva experiència excursionista, a procurar que Colònies tingués èxit.

En acostar-se el mes de maig, una vegada formats els equips de monitors per tandes, ens reuníem per a començar a pensar l'objectiu que millor creïem que ens podia guiar al llarg de tots els dies de Colònies i orientar totes les nostres activitats. L'escollir un objectiu ens obligava a triar les activitats i fins i tot els jocs per tal que no es contradiguessin amb l'objectiu que ens havíem marcat.

La veritat és que se'm fa molt difícil recordar per ordre cronològic els diferents objectius que al llarg de les tandes d'aquells tres anys vàrem anar intentant tenir present. Encara que no sigui d'una manera cronològica aniré anunciant els di-

ferents objectius que ens vàrem proposar

Sentit de grup i treball en equip: ens adonàvem que els nens i nenes no estaven gens acostumats a treballar en equip, que la seva manera d'entendre la vida era individual. Nosaltres creïem que per una bona formació calia saber treballar junts. Defugíem els jocs que comportessin l'èxit de l'individu i cercàvem els jocs que necessàriament exigien la participació en grup. Com exemple pràctic de tot això tenim «Les Olimpíades», que a més de formar part d'una nació calia formar part d'un equip i els punts eren per l'equip i la nació.

Els grans jocs també s'organitzaven per grups i calia l'aportació de l'individu al conjunt del grup o equip per tal que el joc fos divertit i poder assolir el que ens proposàvem.

La tasca dels monitors consistia a participar en aquestes activitats com un més tot vetllant perquè aquest sentit de grup i treball en equip moqués tota la vida de la Colònia.

Convivència: érem conscients, perquè ho vivíem a la pròpia pell com a monitors, el difícil que a voltes resulta la convivència. La vida de Colònies té totes les virtuts i tots els defectes pròpies de la comunitat humana. Nosaltres volíem que els nostres nens i nenes fossin capaços de respectar-se mútuament en el fer i en el pensar com en el deixar que tots es poguessin expressar lliurement. La convivència que comportava els respectar les normes que els monitors pensant en una vida sana i organitzada havien establert.

Observació - Enginy - Natura: volíem que els qui participaven en la vida de Colònies, sabessin anar per la vida amb els ulls ben oberts i aprenguessin a tenir esperit de iniciativa. Així és com ens preocupàvem per a trobar o inventar jocs i activitats que ajudessin a desvetllar i desenvolupar aquests aspectes en els infants. Com exemples tenim els jocs que fèiem al Castell. Tots els nens portaven fulard, calia defensar el

propi i procurar que l'adversari perdés el seu. Un grup defensava la Bandera que hi havia al Castell i l'altre grup havia d'intentar conquerir-la. Aquest joc en aquell indret, us ho ben asseguro, desvetllava la imaginació i l'observació. Molts dels jocs que feiem a les tardes, tot caminant pel bosc, requerien prèviament una explicació de la flora i de com ens calia saber respectar la natura.

Participació: en aquells primers anys ens trobàvem que molts infants era la primera vegada que sortien de casa. Aquest fet tenia l'inconvenient que alguns infants es negaven a voler participar en els jocs i romanién solitaris en algun racó de l'era. Es per això que un dels objectius va ser intentar lograr que tots els infants tinguessin com a norma de la vida de Colònies el participar en totes les activitats i jocs.

Aquests objectius van ser els que vàrem intentar assolir. Cada any n'incorporàvem un de nou sense perdre de vista el de l'any anterior.

A l'hora de traspasar aquests objectius a les tandes de Colònies teníem present que al llarg dels dies que durava la tanda ens calia vetllar per no apartar-nos del ritme de dies fluixos i dies forts, que en deïem. El concepte de fort i fluix venia marcat o bé pel tipus d'activitat que requeria una tensió psico-emocional o un esforç físic que comportava menys o més desgast d'energies. Dins d'aquest marc senzill anàvem programant els dies de la tanda, tot cercant un equilibri que ens permetés assolir els objectius proposats. Procuràvem crear un clima de sà esbargiment i convivència entre tots els components de la tanda: infants, monitors, cuineres i suminstres.

Amb les Colònies no n'hi havia prou, però. Ens mancava quelcom que acabés d'arrodonir la tasca feta durant les tandes. Vàrem intentar de posar en marxa un moviment infantil: «Les Colles», els nens i els monitors; «L'Esplai», les nenes i les monitores. Els de les Colles ens trobàvem cada dissabte als baixos de la

Rectoria i els de l'Esplai es reunien al Patronat Tolrà. Els nens, dirigits per en Cisco Daví, feien un pessebre de guix. Les nenes, una de les activitats que recordo haver-els-hi vist fer, va ser unes titelles de drap. El cert és que aquesta tasca de continuació de les colònies durant l'any va costar bastant més de portar endavant. Durant aquells tres anys es va mantenir la petita flama que potser ara ja ha esdevingut un ferm moviment de nens i nenes i jovent.

L'ambient que es respirava durant les tandes de Colònies, és molt difícil d'explicar com diuen les cuineres: «L'ambient que es respira ací dalt, cal viure'l. No es pot explicar!» Jo intentaré explicar el que vaig viure entre els infants, els monitors i monitores i les cuineres.

El primer record que tinc de la casa de Castelleir es el dificultós que va ser l'arribar-hi. Mn. Joan Bernades va voler ensenyar-me el seu tresor: «La Casa de Colònies». La veritat sigui dita, jo en aquell dia de tardor no vaig saber descobrir-hi cap tresor. Va ser necessari conviure amb els infants i els monitors a fi que aquella casa entrés a dintre meu, de tal manera que en ella he après a estimar el valor que significa donar-se pels altres.

L'ambient de Colònies dels meus anys a la Casa Nova del Castell, si l'hagués de traspasar en una pintura, resultaria un quadre molt viu de color, resplendent, els seus colors lluminosos es barrejarien amb cants alegres i nets. No vull pas dir que no hi hagués dies nuvolosos, no. Però el conjunt era alegre. Tots feïem pinya. Ens molestava si un de nosaltres procurava eludir la seva tasca i responsabilitat. Més d'una vegada van sorgir tensions entre la cuina i l'equip de monitors, però sempre hi havia qui procurava fer de pont i restablir les bones relacions i tornar a passar a la situació de bona convivència. Les nits, després de la reunió de monitors, en més d'una ocasió les cuineres acceptaren de bon grat, la majoria de vegades, les bromes

que els monitors els hi gastaven. Elles eren per a nosaltres com la nostra mare, de tant en tant ens rondinaven, però després somreien veient la paciència que tenien amb els infants.

Els millors records i els més vius que guardo de les Colònies de Castellcir, són aquells vespres a la Sala

de monitors on anàvem revisant la nostra tasca i les nostres actituds, on érem capaços de dir-nos coses els uns als altres que en altres ocasions o que d'altres persones no acceptàriem. Aquelles nits fent rotllana sota l'alzina tot cantant o simplement contemplant l'estelada i escoltant el silenci de la nit.

EL MOVIMENT DE COLÒNIES DURANT L'ANY 1971

JOAN MARIA ARANS I TOST
(Vicari de Castellar, 1971)

Potser per les meves circumstàncies personals, viscudes en aquell any, tinc encara molt viu el record de les colònies de Castellar. Intentaré abreujar una mica tot el que recordo i que he reviscut també amb la lectura dels retalls de Forja d'aquella època.

¿Què vàrem intentar durant aquell any? A nivell estructural la primera qüestió que calia resoldre, era aconseguir una independència total a nivell de serveis.

Era molt difícil estar sempre sotmesos (tot i la bona voluntat que cal reconèixer i remerciar una vegada més a tots els pares que hi participaven) a trobar i organitzar els suministres a les tandes de Colònies i d'altres problemes que sorgien o podien sorgir a les tandes, com per exemple el trasllat en cas de malaltia o d'accident. Per això es pensà en la compra d'un vehicle que es concretà en aquell famós jeep que no crec pas que encara sobrevisqui.

També es pensà en un nou indret on fer les tandes de colònies, donades les dificultats que en aquell moment ens posava l'amo de la Casa Nova de Castellcir. Es varen fer molts quilòmetres per tots els indrets de Catalunya, i es varen trobar cases molt interessants, però hi havia pegues insuperables davant els aventatges que oferia Castellcir: era apropiat, molts pares hi tenien un afec-

Joan M. Arans tallant els troncots que feren de pals majors al magnífic circ construït a la tanda del 1971.

te molt específic, era el bressol de les nostres colònies i això va pesar molt en aquells moments. Però els que llavors hi treballàrem recorden que va ser una lluita constant i dura per oferir altres alternatives. S'haurien estalviat molt esforços i despeses posteriors que a mi m'han dolgut com si fossin despeses pròpies.